

DIGITYÖVÄLINEIDEN HYÖDYNTÄMINEN 3–5- VUOTIAIDEN LASTEN VARHAISKASVATUKSESSA

Käytännön opas varhaiskasvattajille

Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö

Sosionomi (AMK)

Syksy 2024

Anna Öljymäki

Koulutus	Sosionomi (AMK)	
Tekijä	Anna Öljymäki	Vuosi 2024
Työn nimi	Digityövälineiden hyödyntäminen 3–5-vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksessa: Käytännön opas varhaiskasvattajille	
Ohjaaja	Sirpa Ylikerälä	

Tämän toiminnallisen opinnäytetyön tarkoituksena oli tuottaa opinnäytetyön tilaajalle Messukylän päiväkodille tietoa ja konkreettinen opas digityövälineiden hyödyntämiseen 3–5-vuotiaiden ryhmissä. Työn tavoitteena oli rohkaista varhaiskasvattajia digityövälineiden käyttöön sekä monipuolistaa lasten mediakasvatusta ja varhaiskasvatuksen toimintaa. Opinnäytetyön tutkimustehtävänä oli tuoda esille erilaisia digityövälineitä sekä vinkkejä niiden hyödyntämiseen varhaiskasvatusryhmissä. Tutkimuskysymyksenä oli ”Miten digityövälineitä voidaan hyödyntää 3–5-vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksessa?”. Työn avulla etsittiin tähän kysymykseen monipuolisia, käytännönläheisiä vastauksia, jotka koottiin lopputuotoksena tehtyyn oppaaseen.

Tietoperustassa käsiteltiin varhaiskasvatusta yleisesti sekä pedagogiikkaa ja oppimisen alueita. Lisäksi tarkasteltiin mediakasvatusta, teknologiakasvatusta ja digitaalisia välineitä varhaiskasvatuksessa. Jotta työn lopputuotoksena syntyneestä oppaasta saatiin tilaajapäiväkodin tarpeisiin vastaava, päiväkodin kasvattajien näkemyksiä ja kokemuksia digityövälineiden käytöstä varhaiskasvatuksen toiminnassa selvitettiin kyselyn avulla. Kasvattajien vastausten pohjalta tehtiin käytännön opas, johon koottiin konkreettisia ideoita digityövälineiden hyödyntämiseen.

Työn tuotoksena syntyneessä sähköisessä oppaassa esitellään erilaisia maksuttomia sovelluksia ja verkkosivustoja, joita voi hyödyntää varhaiskasvatuksen toiminnassa 3–5-vuotiaiden ryhmissä. Opas sisältää oppimisen alueiden mukaan ryhmiteltyjä sovellusten nimiä ja linkkejä sekä lyhyen kuvauksen kunkin sovelluksen tai sivuston sisällöstä tai vinkin sen hyödyntämiseen. Opinnäytetyön johtopäätöksenä voidaan todeta, että erilaisia digityövälineitä voidaan hyödyntää 3–5-vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksessa monipuolisesti esimerkiksi oppimisen välineenä tai leikin innoittajana. Digityövälineiden avulla voidaan vahvistaa kaikkia varhaiskasvatuksen oppimisen alueita ja näin tukea lasten oppimista, osallisuutta ja luovuutta monin tavoin.

Avainsanat Digitaaliset välineet, mediakasvatus, teknologiakasvatus, varhaiskasvatus
Sivut 21 sivua ja liitteitä 40 sivua

DP Degree Programme in Social Services
Author Anna Öljymäki Year 2024
Subject Utilizing Digital Tools in Early Childhood Education for Children Aged 3–5 Years: Practical Guide for Early Childhood Educators
Supervisors Sirpa Ylikerälä

The purpose of this practice-based bachelor's thesis was to provide the thesis commissioner with a practical guide about utilizing digital tools with children aged 3–5 years. The thesis was commissioned by Messukylä daycare centre. The aim was to encourage early childhood educators to use digital tools and to make children's media education more versatile. The thesis introduces various digital tools and provides tips for using them in early childhood education. The research question was: "How can digital tools be utilized in early childhood education for children aged 3–5 years?". The thesis examined versatile, practical answers to this question, which were compiled into a guide as the final output.

The theoretical basis of the thesis consisted of early childhood education and care, pedagogy and learning areas. It also dealt with media education, technology education and digital tools in early childhood education settings. The views and experiences of the early childhood educators on the use of digital tools in early childhood education activities were examined through a survey. That ensured that the guide fits to the needs of the commissioning daycare centre. Based on the educators' responses, a practical guide was created, containing ideas for utilizing digital tools.

The guide presents different free applications and websites that can be used in early childhood activities in groups of 3–5-year-olds. The guide includes application names and links to websites divided according to learning areas. There is also a short description of the content of each application or website, or advice how to use it. The conclusion of the thesis is that various digital tools can be utilized in early childhood education for children aged 3–5 years, for example as a learning tool or as an inspiration for play. Digital tools can strengthen all learning areas in early childhood education and support children's learning, participation and creativity in multiple ways.

Keywords Digital tools, early childhood education, media education, technology education
Pages 21 pages and appendices 40 pages

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Suunnitelmallinen ja tavoitteellinen varhaiskasvatus	2
2.1	Varhaiskasvatuksen tehtävät ja tavoitteet	2
2.2	Pedagogiikka varhaiskasvatuksen toiminnassa.....	3
2.3	Oppimisen alueet pedagogisen toiminnan lähtökohtana	3
2.4	Laaja-alainen osaaminen ja digitaalisuus	5
3	Mediakasvatus ja medialukutaito.....	6
4	Lasten teknologiakasvatus	7
5	Digityövälineet varhaiskasvatuksessa	7
5.1	Tabletti osana leikkiä ja oppimista.....	8
5.2	Älytaulun käyttö yhdessä lasten kanssa	8
6	Aiemmat tutkimukset digityövälineiden käytöstä varhaiskasvatuksessa.....	9
7	Opinnäytetyön tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymys	10
8	Toiminnallisen opinnäytetyön prosessi	10
8.1	Opinnäytetyön suunnitteluvaihe	11
8.2	Digityövälineiden käytön kartoitus kyselyn avulla	11
8.3	Kyselyn tulokset	12
9	Käytännön oppaan suunnittelu ja toteutus.....	13
10	Opinnäytetyön eettisyys, kestävyys ja vastuullisuus.....	14
11	Johtopäätökset.....	15
12	Pohdinta.....	16
	Lähteet.....	19

Liitteet

- Liite 1. Aineistonhallintasuunnitelma
- Liite 2. Tietosuojailmoitus
- Liite 3. Kyselyn saatekirje
- Liite 4. Kyselylomake
- Liite 5. Digityövälineiden hyödyntäminen 3–5-vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksessa -opas

1 Johdanto

Digivälineiden hyödyntäminen on noussut merkittäväksi osaksi jokapäiväistä elämäämme ja digitaalisia työvälineitä käytetään niin työssä, opiskelussa kuin arjessakin. Digitaalisuus näkyy myös lasten elämässä, sillä se on osa yhteiskuntaa, jossa lapsi kasvaa. Lapset tarvitsevat kehittyäkseen virikkeitä tarjoavan ympäristön, jossa on kehittäviä, kiinnostavia sekä ajanmukaisia leluja, ja nykyään digitaaliset lelut ja välineet ovat tärkeä osa tällaista ympäristöä (Irisvik & Utriainen, 2017, s. 10).

Opinnäytetyö tutkii erilaisten digityövälineiden hyödyntämistä 3–5-vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksessa. Digitaalisuus on ajankohtainen teema varhaiskasvatuksen toiminnassa, ja varhaiskasvatuksen yhtenä tehtävänä onkin tukea lapsen ymmärrystä digitaalisuudesta ja vahvistaa heidän digitaalista osaamistaan (Opetushallitus, 2022, s. 28). Keskeisimpiä käsitteitä opinnäytetyössä ovat muun muassa varhaiskasvatus ja teknologiakasvatus. Keskeistä on myös mediakasvatus, jolla tarkoitetaan suunnitelmallista ja tavoitteellista ohjausta, opetusta ja kasvatusta mediasta (Salomaa, 2024, s. 53). Työn avulla tuotetaan kasvattajille tietoa käytännön keinoista toteuttaa digi- ja mediakasvatusta sekä hyödyntää digitaalisia työvälineitä varhaiskasvatuksen toiminnassa.

Opinnäytetyö on toiminnallinen, ja sen tarkoituksena on tuottaa työn tilaajan, Messukylän päiväkodin varhaiskasvattajille käytännön opas digityövälineiden käyttöön. Opasta varten selvitettiin ensin kyselyn avulla 3–5-vuotaiden ryhmissä toimivilta varhaiskasvattajilta, miten digityövälineitä käytetään päiväkodin arjessa ja mihin suuntaan sitä olisi tarve kehittää. Varhaiskasvattajien näkemysten ja kehitystarpeiden pohjalta etsittiin tietoa erilaisista varhaiskasvatuksen digityökaluista ja niihin liittyvistä käytännöistä, jotka koottiin opinnäytetyön tuotokseen. Työn lopputuotoksena syntyi varhaiskasvattajille konkreettinen opas, jossa esitellään erilaisia sovelluksia ja verkkosivuja sekä vinkkejä niiden hyödyntämiseen 3–5-vuotiaiden varhaiskasvatusryhmissä. Työn tavoitteena on monipuolistaa varhaiskasvatuksen digi- ja mediakasvatusta sekä rohkaista kasvattajia digityövälineiden käyttöön.

2 Suunnitelmallinen ja tavoitteellinen varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista pedagogiikkaa painottavaa hoidon, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuutta (Varhaiskasvatuslaki 540/2018 § 2). Tässä luvussa käsitellään varhaiskasvatuksen tehtäviä ja tavoitteita sekä pedagogiikkaa. Lisäksi avataan pedagogisen toiminnan keskeisiä sisältöjä kuvaavia oppimisen alueita. Myös varhaiskasvatuksen laaja-alaista osaamista tarkastellaan digitaalisuuden näkökulmasta.

2.1 Varhaiskasvatuksen tehtävät ja tavoitteet

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on tukea lasten kasvua, kehitystä ja oppimista kokonaisvaltaisesti yhdessä huoltajien kanssa. Keskeisenä tehtävänä on myös edistää lasten tasa-arvoisia ja yhdenvertaisia mahdollisuuksia sekä ehkäistä syrjäytymistä. Lisäksi varhaiskasvatus tukee huoltajien kasvatustyötä. Varhaiskasvatuksessa lapset oppivat tietoja ja taitoja, joiden avulla vahvistetaan lasten aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa sekä osallisuutta. (Opetushallitus, 2022, s. 16) Lasten osallisuuteen kuuluu mahdollisuus vaikuttaa aidosti sekä omaan että yhteiseen toimintaan, ja se vaatii, että lapsia kuunnellaan ja että he oppivat myös kuuntelemaan toisia. Osallisuus toteutuu erityisesti sosiaalisessa vuorovaikutuksessa, jossa keskeistä on vastavuoroisuus. (Turja & Vuorisalo, 2022, ss. 39–40)

Varhaiskasvatuksen keskeisenä tavoitteena on lapsen kokonaisvaltaisen kasvun, kehityksen, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä lapsen oppimisen edellytysten ja elinikäisen oppimisen tukeminen. Monipuolisen pedagogisen toiminnan perustana on lapsen leikki, liikkuminen, taiteet ja kulttuuriperintö, ja sen avulla mahdollistetaan myönteiset oppimiskokemukset. Varhaiskasvatuksessa toimitaan lasta kunnioittaen, ja turvataan mahdollisimman pysyvät lasten ja varhaiskasvattajien väliset vuorovaikutussuhteet. Varhaiskasvatuksen tulee myös varmistaa lapsille kehittävä, terveellinen ja turvallinen oppimisympäristö. (Varhaiskasvatuslaki 540/2018 § 3) Lapset saavat yhdessä kasvattajien kanssa osallistua oppimisympäristöjen suunnitteluun ja rakentamiseen, ja se toteutetaan niin, että varhaiskasvatuksen tavoitteet voidaan saavuttaa ja että oppimisympäristöt tukevat lasten tervettä itsetuntoa sekä sosiaalisia taitoja ja oppimista (Opetushallitus, 2022, s. 36).

Jokaiselle lapselle tulee tarjota tasavertaiset mahdollisuudet varhaiskasvatukseen. Varhaiskasvatus edistää yhdenvertaisuutta ja sukupuolten tasa-arvoa sekä ohjaa lapsia ymmärtämään ja kunnioittamaan yleistä kulttuuriperinnettä sekä jokaisen omaa taustaa. Varhaiskasvatuksessa on tunnistettava lapsen yksilöllisen tuen tarve ja järjestettävä tarvittavaa tukea monialaisen yhteistyön avulla. Laadukas varhaiskasvatus auttaa lasta kehittämään yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja sekä tukee hänen toimintaansa vertaisryhmässä. Lisäksi se ohjaa lasta toimimaan eettisesti vastuullisesti ja kestävästi sekä kunnioittamaan toisia ihmisiä. Lapselle on myös annettava mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa häntä itseään koskeviin asioihin. (Varhaiskasvatuslaki 540/2018 § 3)

2.2 Pedagogiikka varhaiskasvatuksen toiminnassa

Pedagogiikka on varhaiskasvatuksen toiminnan ja sisältöjen lähtökohta. Pedagogiikka perustuu erityisesti kasvatus- ja varhaiskasvatustieteelliseen tietoon ja on ammattilaisten johtamaa ja toteuttamaa. Se on suunnitelmallista ja tavoitteellista toimintaa, jolla edistetään lasten hyvinvointia ja oppimista. (Opetushallitus, 2022, s. 24) Käytännössä pedagogiikka on kasvattajan tietoista ja näkyvää käyttäytymistä, ohjaustyötä ja toimimista perustuen tietoon hyvistä menetelmistä ja toimintatavoista, jotka tukevat lapsen myönteistä kehitystä (Sarén, 2019, s. 7).

Varhaiskasvatuksen pedagogisen toiminnan suunnittelu ja toteuttaminen on kokonaisvaltaista toimintaa, jonka tavoitteena on edistää lasten oppimista ja hyvinvointia sekä laaja-alaista osaamista (Opetushallitus, 2022, s. 40). Pedagogisessa toiminnassa korostetaan lapsen ja kasvattajan välistä vastavuoroista suhdetta ja ilmapiiriä. Pedagoginen toiminta on joustavaa ja siinä huomioidaan yllätyksellisyys ja spontaanius, vaikka toiminta onkin suunnitelmallista. Pedagogisessa toiminnassa on aina jokin päämäärä, jota valitut menetelmät tukevat. (Sarén, 2019, s. 8)

2.3 Oppimisen alueet pedagogisen toiminnan lähtökohtana

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa on eritelty viisi oppimisen aluetta, jotka kuvaavat varhaiskasvatuksen pedagogisen toiminnan keskeisiä sisältöjä. Oppimisen alueisiin liittyviä sisältöjä voidaan yhdistellä ja soveltaa lasten kiinnostuksen ja osaamisen mukaan, eivätkä ne ole vain erikseen toteutettavia toisistaan irrallisia kokonaisuuksia. Tämä mahdollistaa asioiden ja ilmiöiden monipuolisen tarkastelun ja tutkimisen, joka pohjautuu lasten mielenkiinnonkohteisiin ja kysymyksiin. (Opetushallitus, 2022, s. 44) Oppimisen alueisiin

liittyviä taitoja edistetään hyödyntämällä monipuolisesti erilaisia oppimisympäristöjä, joihin kuuluvat myös digitaaliset ympäristöt.

Ensimmäinen oppimisen alueista on kielten rikas maailma, ja siihen kuuluu kielellisten taitojen ja valmiuksien vahvistaminen sekä kielellisen identiteetin kehittyminen. Keskeistä on niin kielen ymmärtäminen, puheen tuottaminen kuin kielen käyttötaitojen tukeminenkin. (Opetushallitus, 2022, ss. 44–45) Käytännössä lasten kanssa esimerkiksi harjoitellaan kertomista ja tarinointia sekä tutustutaan erilaisiin teksteihin. Lapset saavat kokea tulevansa kuulluksi, mikä on tärkeää lapsen osallisuudelle. Kielellisten taitojen vahvistaminen tukee samalla lasten vuorovaikutustaitoja ja ystävyysuhteita. (Tampereen kaupunki, 2022, s. 65)

Toinen oppimisen alue on ilmaisun monet muodot, joka keskittyy lasten musiikillisen, kuvallisen, käsityöllisen, sanallisen ja kehollisen ilmaisun edistämiseen. Taiteellinen ilmaisu tukee lasten oppimista, vuorovaikutustaitoja, myönteistä käsitystä itsestä sekä kykyä jäsentää omaa kasvuympäristöä. Taidetta ja kulttuuria tarjotaan lapsille monipuolisesti, joten monenlaiset virikkeet sekä oppimisympäristön esteettisyys ovat tärkeitä. Taiteellista ilmaisua tuetaan tavoitteellisesti yhdessä tutkimisen, kokeilun ja harjoittelun sekä tekemisen dokumentoinnin kautta. (Opetushallitus, 2022, ss. 46–47) Taiteellinen toimijuus on lapselle tuttu tapa tutkia maailmaa ja ilmaista itseään. On tärkeää, että lapset saavat tilaa monimuotoiselle ilmaisulle ja voivat kokeilla erilaisia itseilmaisun keinoja jo varhaisessa vaiheessa. (Pääjoki, 2017, s. 119)

Kolmas oppimisen alue, minä ja meidän yhteisömme, painottuu tukemaan lasten käsitystä lähiyhteisöjen monimuotoisuudesta ja opettaa toimimaan siinä vastuullisesti. Olennaista on tutustua eettiseen ajatteluun, erilaisiin katsomuksiin ja mediaan sekä lähiyhteisön menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden tarkasteluun. Tähän oppimisen alueeseen liittyy kasvatus ja opetus mediasta eli mediakasvatus, jonka yhtenä tehtävänä on tukea lasten mahdollisuuksia toimia aktiivisesti ja ilmaista itseään yhteisössään. (Opetushallitus, 2022, s. 48, s. 50)

Neljäntenä oppimisen alueena on tutkin ja toimin ympäristössäni. Tämän oppimisen alueen kautta tuetaan lasten valmiuksia havainnoida ja ymmärtää ympäristöään ja kannustetaan heitä pohtimaan ja ratkaisemaan oppimisympäristössä mietittyitä asioita ja ongelmia. Keskeistä on matemaattisen ajattelun tukeminen, ympäristökasvatus ja teknologiakasvatus. (Opetushallitus, 2022, s. 50) Teknologiakasvatuksen avulla lapset oppivat teknologiaa koskevia tietoja ja taitoja sekä asenteita, jotka auttavat heitä toimimaan

vastuullisesti teknologian parissa yhdessä kokeillen. Lapset oppivat erilaisten välineiden, materiaalien ja järjestelmien toimintatavoista ja ominaisuuksista ympäristöä tarkkailemalla sekä itse tutkimalla ja kokeilemalla. (Turja, 2017, ss. 198–199)

Viides oppimisen alue on kasvan, liikun ja kehityn. Siihen kuuluvat liikkumiseen, ruokakasvatukseen, terveyteen ja turvallisuuteen liittyvät tavoitteet. (Opetushallitus, 2022, s. 52) Lapsiryhmän yhteiset liikuntahetket vahvistavat lasten vuorovaikutus- ja itsesäätelytaitoja sekä tunteiden ilmaisun säätelyä (Pönkkö & Sääkslahti, 2017, ss. 137–138). Ruokakasvatuksella taas voidaan kehittää lasten osallisuutta ja itseilmaisua. Lapsi oppii asioita toiminnallisen tutkimisen, kokeilemisen ja leikin avulla. Sekä liikkumisessa että ruokakasvatuksessa hyödynnetään monipuolisesti erilaisia tiloja ja oppimisympäristöjä. (Tampereen kaupunki, 2022, s. 74)

2.4 Laaja-alainen osaaminen ja digitaalisuus

Varhaiskasvatus luo pohjan lasten laaja-alaiselle osaamiselle, joka koostuu monipuolisista tiedoista, taidoista, arvoista, asenteista ja tahdosta. Siihen kuuluu myös kyky hyödyntää opittuja tietoja ja taitoja tilanteen mukaan. Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet ovat ajattelu ja oppiminen, kulttuurinen osaaminen sekä vuorovaikutus ja ilmaisu, itsestä huolehtiminen ja arjen taidot, monilukutaito, digitaalinen osaaminen sekä osallistuminen ja vaikuttaminen. (Opetushallitus, 2022, ss. 25–26) Näistä osa-alueista tähän opinnäytetyöhön liittyvät erityisesti digitaalinen osaaminen ja monilukutaito.

Digitaaliseen osaamiseen sisältyvät taidot ja valmiudet, joita tarvitaan ajattelun, tekemisen ja vuorovaikutuksen välineenä digitaalisissa toimintaympäristöissä toimittaessa (Tampereen kaupunki, 2023, s. 4). Varhaiskasvatuksen yhtenä tehtävänä on yhteistyössä huoltajien kanssa edistää lapsen ymmärrystä digitaalisuudesta. Varhaiskasvatuksessa on tärkeää vahvistaa lasten digitaalista osaamista, sillä se edistää lasten koulutuksellista tasa-arvoa, ja sitä tarvitaan niin ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa, yhteiskunnassa toimimisessa kuin oppimisessakin. Digitaalisia välineitä ja ympäristöjä voidaan hyödyntää varhaiskasvatuksessa dokumentoinnin, leikin, vuorovaikutuksen, tutkimisen, liikkumisen sekä taiteellisen ilmaisun apuna. Digitaalisuutta tutkitaan ja havainnoidaan yhdessä lasten kanssa. Kun lapset saavat mahdollisuuksia harjoitella, kokeilla ja tuottaa sisältöjä digitaalisten välineiden avulla, lasten luovan ajattelun ja yhteistoiminnan taidot kehittyvät. Tämä edistää myös monilukutaitoa. (Opetushallitus, 2022, s. 28)

Monilukutaidolla tarkoitetaan erilaisten viestien ja tekstien tulkinnan, tuottamisen ja käyttämisen taitoja, jotka kehittyvät läpi elämän (Sintonen, 2018, s. 15). Näitä taitoja tarvitaan lasten ja perheiden arjen, vuorovaikutuksen sekä yhteiskunnallisen osallistumisen tukena (Opetushallitus, 2022, s. 28). Monilukutaitoon kuuluvat erilaiset tekstit, niiden tuottamista ja tulkintaa edellyttävät lukutaidot, kuten kuvanlukutaito ja medialukutaito, sekä lukutaitoja täsmentävät erilaiset ulottuvuudet, kuten kriittinen ja kulttuurinen ulottuvuus (Mertala, 2021, s. 7). Monilukutaidon vahvistamiseksi lapsia kannustetaan tutkimaan, käyttämään ja tuottamaan viestejä erilaisissa, myös digitaalisissa, ympäristöissä (Opetushallitus, 2022, s. 28).

3 Mediakasvatus ja medialukutaito

Digityövälineiden hyödyntäminen on keskeinen osa mediakasvatusta (Marttinen, 2022). Varhaiskasvatuksen mediakasvatus on tavoitteellista vuorovaikutusta kasvattajan, lapsen ja mediakulttuurin välillä. Varhaiskasvatuksen mediakasvatuksen tavoitteena on varhaiskasvatuksen kokonaisvaltaisten tavoitteiden tukeminen sekä medialukutaidon edistäminen. (Mertala & Salomaa, 2016, ss. 157–158) Media viittaa sekä teknologiaan, laitteisiin että itse sisältöön (Grönholm, 2018, s. 44). Digitaalisessa kulttuurissa kasvava lapsi tarvitsee kasvattajan tietoista tukea ja läsnäoloa mediataitojensa kehittämiseen sekä erilaisiin mediaympäristöihin liittyvien tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistamiseen. Parhaimmillaan mediakasvatus innostaa leikkimään ja kokeilemaan sekä tutustumaan niin digitaalisen kuin perinteisenkin median kehittäviin sisältöihin. (Mannerheimin Lastensuojeluliitto, 2018, s. 4).

Mediakasvatusta toteutetaan varhaiskasvatukselle tyypillisin keinoin esimerkiksi leikin, tutkimisen ja taiteellisen ilmaisun avulla (Mertala & Salomaa, 2016, s. 167). Käytännössä lasten kanssa tutustutaan erilaisiin medioihin ja kokeillaan median tuottamista itse turvallisissa ympäristöissä. Lasten kohtaama mediasisältöä tarkastellaan kriittisesti ja yhdessä lasten kanssa pohditaan, miten todenmukaisia mediasisällöt ovat. Lapsia myös ohjataan vastuulliseen mediankäyttöön, jossa huomioidaan oma ja toisten hyvinvointi. (Opetushallitus, 2022, s. 50) Mediakasvatuksen kautta harjoitellaan lasten kanssa taitoja, joista he hyötyvät tässä ja nyt, mutta myös taitoja, joita he tarvitsevat myöhemmin siirtyessään kohti itsenäisempää mediankäyttöä ja vuorovaikutusta erilaisissa vertaisryhmissä (Mannerheimin Lastensuojeluliitto, 2018, s. 10).

Mediakasvatuksella edistetään medialukutaitoa. Medialukutaitoihin kuuluvat kaikenlaiset median parissa toimimisen ja mediaan liittyvän ymmärryksen taidot sekä oman median tuottaminen (Salomaa & Palsa, 2019, s. 10). Medialukutaito on myös osallisuuden, itseilmaisun ja eettisyyden osaamista (Varis, 2010, s. 76). Laadukas mediakasvatus on tärkeää, sillä sen avulla medialukutaitoa voidaan vahvistaa ja oppia monipuolisesti yhdessä (Salomaa & Palsa, 2019, s. 6).

4 Lasten teknologiakasvatus

Teknologiakasvatukseen kuuluu lasten kanssa tutustuminen erilaisiin teknologioihin ja laitteisiin sekä laitteiden turvallisen käytön opettelu (Sarén, 2019, s. 11). Tavoitteena on innostaa lapsia tutustumaan tutkivaan ja kokeilevaan työtapaan (Opetushallitus, 2022, s. 51). Kasvattajien tulee varmistaa, että lapset oppivat vastuullisiksi laitteiden käyttäjiksi ja osaavat hyödyntää teknologiaa oikein. Teknologiakasvatukseen sisältyy myös lapsen ja kasvattajan välinen vuorovaikutus sekä tavat, joilla kasvattaja opettaa lapselle tärkeitä perustaitoja laitteiden käsittelystä. Keskeistä on lasten osallisuus sekä innostava oppimisympäristö, johon lapsi otetaan mukaan tasavertaisesti tiedon tuottajana. Lapsille luodaan turvallinen ja kannustava ilmapiiri, jossa aktiivisesti innostutaan lasten ideoista ja ajatuksista sekä toteutetaan ja arvioidaan niitä yhdessä lasten kanssa. (Sarén, 2019, s. 11–13)

Varhaiskasvatuksessa tarvitaan teknologiakasvatusta, koska sen avulla voidaan tukea lasten luontaista tiedonjanoa ja oppimista. Sillä on myös tulevaisuuteen tähtäävä rooli, sillä lapset tulevat tarvitsemaan teknologiaan liittyviä tietoja ja taitoja läpi elämän. (Sarén, 2019, s. 12–13) Teknologiakasvatuksen avulla lapset oppivat ymmärtämään, miten teknologiaa käytetään ihmisen rakentamassa maailmassa niin ihmisen kuin luonnonkin apuna. Lapsia ohjataan teknologian käyttöön, mutta on tärkeää, että lapsia rohkaistaan myös kokeilemaan ja ideoimaan itse, jotta he innostuvat keksimään omia luovia teknisiä ratkaisujaan ja rakentamaan omia tuotoksiaan. Tämä vahvistaa lapsissa uskoa omiin kykyihin suunnitella ja tehdä asioita sekä ratkaista ongelmia yksin ja yhdessä. (Turja, 2017, ss. 198–199)

5 Digityövälineet varhaiskasvatuksessa

Digitaalisia välineitä, sovelluksia ja ympäristöjä hyödynnetään varhaiskasvatuksen toiminnassa osana monipuolisia työtapoja (Opetushallitus, 2022, s. 42). Digityövälineitä tulee

käyttää monipuolisesti, jotta niistä saa kaiken hyödyn irti lasten kasvun ja kehityksen tukemiseksi. Digityövälineitä käytetään yhdessä lasten kanssa heitä osallistaen. (Hietaranta, 2017, s. 9) Tämän opinnäytetyön tuotokseen kootaan erityisesti sellaisia varhaiskasvatukseen sopivia digitaalisia sovelluksia ja työkaluja, joita voidaan käyttää tabletilla tai tietokoneen ja älytaulun avulla. Tässä luvussa tarkastellaan, miten tablettia ja älytaulua hyödynnetään varhaiskasvatuksen toiminnassa lasten kanssa.

5.1 Tabletti osana leikkiä ja oppimista

Tablettia eli kosketusnäytöllistä tietokonetta voidaan monipuolisesti käyttää varhaiskasvatuksen toiminnassa lasten kanssa (Sarén, 2019, s. 76). 3–5-vuotiaille lapsille on tehty valtavasti erilaisia opettavia, kehittäviä ja viihdyttäviä sovelluksia, joita he voivat tabletilla käyttää. Sovellukset toimivat lapsille usein digitaalisina leluina, joilla voi puuhaila kuin millä tahansa muullakin lelulla. Tabletin ei ole tarkoitus korvata perinteisiä leikkejä, mutta se voi tuoda lasten puuhiin mukavaa lisää ja vaihtelua. (Irisvik & Utriainen, 2017, ss. 105–106)

Tabletin käyttö lasten kanssa ei ole pelkkää pelaamista. Lapset voivat tehdä tabletin avulla esimerkiksi taidetta, tiedettä tai musiikkia. Digitaalinen laite on tekemisen ja tuottamisen väline, jonka avulla lapsi voi olla aktiivinen. Lapset voivat ottaa sen leikkiin mukaan ja dokumentoida tekemisiään laitteiden avulla esimerkiksi valokuvaamalla. Kasvattajan on opetettava ja ohjattava lasta hyödyntämään tablettia osana leikkiä tai leikin innoittajana. Tabletille on saatavilla myös paljon erilaisia oppimispelejä, joiden avulla voidaan harjoitella esimerkiksi numeroita, kirjaimia tai arjen askareita. (Irisvik & Utriainen, 2017, s. 48, s. 109) Tabletilla lapset harjoittelevat myös ympäristön havainnoimista, kärsivällisyyttä ja vuorottelemista (Korpela, 2018). Näiden taitojen harjoittelu lapsen ikä huomioiden on varhaiskasvatuksessa tärkeää (Sarén, 2019, s. 79).

5.2 Älytaulun käyttö yhdessä lasten kanssa

Älytaulu on suuri kosketusnäyttö, jonka kosketusominaisuuden avulla voidaan lisätä lasten osallisuutta ja vuorovaikutusta. Älytaulussa yhdistyvät valkotaulun yksinkertaisuus ja tietokoneen teho (Sarén, 2019, s. 81). Suuren näytön avulla on mahdollista tarkastella erilaisia asioita lapsiryhmän kanssa, kun sisältö näkyy kaikille selkeästi. Älytaulussa on itsessään erilaisia ominaisuuksia, mutta myös erilaisten verkkosivujen käyttö antaa

monipuolisesti mahdollisuuksia sen hyödyntämiseen. (Tampereen kaupunki, n.d.) Älytaulua käytetään useimmiten siihen liitetyn tietokoneen verkkoselaimen avulla.

Älytaulu on varhaiskasvatuksessa käytännöllinen työväline sen koon, liikuteltavuuden ja selkeiden toimintojen ansiosta. Tyypillisesti älytaulua käytetään varhaiskasvatuksessa heijastamaan kuvaa tai videota, piirtämiseen tai oppimispelien pelaamiseen.

Vuorovaikutteinen älytaulu lisää motivaatiota ja kiinnostusta käsiteltävään asiaan, ja sen avulla voidaan tukea yhteisöllistä oppimista. Se tukee myös osallistumista, sillä interaktiivinen taulu innostaa ja aktivoi lapsia toimimaan itse. (Sarén, 2019, ss. 81–82)

6 Aiemmat tutkimukset digivälineiden käytöstä varhaiskasvatuksessa

Digityövälineiden käyttöä ja siihen liittyviä teemoja varhaiskasvatuksessa on tutkittu jonkin verran aiemmin. Koivulan ja Mustolan (2017, s. 37, ss. 40–42) tutkimuksessa käsiteltiin varhaiskasvatuksen digiloikkaa ja teknologian aiheuttamia jännitteitä varhaiskasvatuksessa sekä lasten että varhaiskasvattajien näkökulmasta. Tarkoituksena oli selvittää, millaisia eroja digityövälineiden käytössä varhaiskasvatuksessa on eri sukupolvien välillä.

Varhaiskasvattajilta aineistoa kerättiin kyselyn ja haastattelun avulla ja lisäksi 6-vuotiaiden lasten näkökulmaa selvitettiin pari- ja ryhmähaastatteluilla. Keskeisinä tuloksina esiin nousivat teknologinen identiteetti ja teknologian käyttämisen taidot. Nuorempien työntekijöiden havaittiin hallitsevan teknologian käytön iäkkäämpiä paremmin (Koivula & Mustola, 2017, s. 46). Tämän opinnäytetyön avulla pyritään omalta osaltaan vähentämään näitä eroja eri sukupolvien välillä. Opinnäytetyössä kootaan varhaiskasvattajille opas, jota voivat käyttää kaikki kasvattajat sukupolvesta riippumatta.

Minna Hallmanin (2022, ss. 24–26, s. 44) tutkimuksessa kartoitettiin varhaiskasvatuksen opettajien kokemuksia tieto- ja viestintäteknologian pedagogisesta käytöstä ja hyödyistä lapsen oppimiselle. Tutkimusaineisto kerättiin varhaiskasvattajien opettajien haastattelujen ja havainnointien avulla. Tutkimuksen tulosten mukaan tieto- ja viestintäteknologiaa hyödynnettiin varhaiskasvatuksen erilaisissa oppimisympäristöissä muun muassa tutkivaan oppimiseen ja lasten osallisuuden tukemiseen. Tieto- ja viestintäteknologian pedagogisen käytön hyötyinä lapsen oppimiselle nähtiin esimerkiksi kognitiiviset taidot, oppimisen alueiden ja laaja-alaisen osaamisen kehittymien, laitteiden käyttötaidot, monilukutaito sekä lasten osallisuus (Hallman, 2022, s. 51). Tässä opinnäytetyössä pyritään löytämään keinoja hyödyntää digivälineitä varhaiskasvatuksessa niin, että näitä hyötyjä saavutetaan. Työssä huomioidaan erityisesti oppimisen alueisiin liittyvä näkökulma. Opinnäytetyön tuotokseen

poimitaan eri oppimisen alueiden vahvistamiseen sopivia digityövälineitä ja ohjeita niiden käyttöön.

7 Opinnäytetyön tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymys

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on tuottaa opinnäytetyön tilaajapäiväkodille tietoa ja konkreettinen opas digityövälineiden käyttöön 3–5-vuotiaiden ryhmissä. Opinnäytetyön tilaajana toimii Messukylän päiväkotitoimi, joka on Tampereen kaupungin päiväkotitoimi. Messukylän päiväkotitoimi on uusi, tammikuussa 2024 avattu päiväkotitoimi, joka tarjoaa varhaiskasvatusta 10kk–5-vuotiaille lapsille. Koska päiväkotitoimi on uusi ja henkilöstö on uutta, päiväkodin omat toimintatavat ovat vasta muodostumassa. Opinnäytetyön tuotos helpottaa uusien toimintatapojen muodostamista ja digityövälineiden käyttöönottoa uusissa varhaiskasvatusryhmissä. Messukylän päiväkodissa on ryhmien käytössä hyvät ja ajanmukaiset digityövälineet, kuten tabletit ja älytaulut, ja tämän opinnäytetyön avulla esitellään uudelle päiväkodille käytännön keinoja hyödyntää niitä. Työn tavoitteena on rohkaista varhaiskasvattajia digityövälineiden käyttöön sekä monipuolistaa lasten mediakasvatusta ja varhaiskasvatuksen toimintaa.

Tutkimustehtävän ja tutkimuskysymyksen rajaaminen on opinnäytetyössä tärkeää, jotta tutkimus ei muodostu liian laajaksi ja sen tulokset merkityksettömiksi (Vilkkä, 2021, s. 60). Tämän opinnäytetyön tutkimustehtävänä on tuoda esille erilaisia digityövälineitä sekä vinkkejä niiden hyödyntämiseen 3–5-vuotiaiden varhaiskasvatusryhmissä. Työn avulla varhaiskasvattajat saavat konkreettisia keinoja ja käytäntöjä digityövälineiden käyttöön varhaiskasvatuksessa. Tutkimuksen tavoitteena on vastata tutkimuskysymykseen (Vilkkä, 2021, s. 60). Opinnäytetyön tutkimuskysymyksenä on ”Miten digityövälineitä voidaan hyödyntää 3–5-vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksessa?”. Toiminnallisessa opinnäytetyössä vastaus tutkimuskysymykseen saadaan tuotoksen muodossa (Kostamo ym., 2022, s. 41). Tämän opinnäytetyön avulla etsitään työn tutkimuskysymykseen monipuolisia, käytännönläheisiä vastauksia, jotka kootaan lopuksi oppaaseen.

8 Toiminnallisen opinnäytetyön prosessi

Tässä luvussa kuvataan tämän toiminnallisen opinnäytetyön tekoprosessia. Luvussa käsitellään opinnäytetyön suunnittelua ja toteutusta. Prosessi aloitettiin aiheen valinnalla ja hiomisella sekä opinnäytetyösuunnitelman laatimisella. Suunnitteluvaiheen jälkeen

kartoitettiin kyselyn avulla tilaajapäiväkodin kasvattajien näkemyksiä digityövälineiden käytöstä, ja niiden pohjalta alettiin kokoamaan opinnäytetyön tuotoksena syntynyttä opasta.

8.1 Opinnäytetyön suunnitteluvaihe

Opinnäytetyön aihe valikoitui tekijän oman mielenkiinnon ja aiheen ajankohtaisuuden pohjalta. Aloitussvaiheessa työn aiheesta keskusteltiin tilaajan, Messukylän päiväkodin kanssa ja sitä muokattiin tilaajan tarpeisiin sopivaksi. Aiheen valitsemisen jälkeen aloitettiin tietoperustaan tutustuminen sekä opinnäytetyösuunnitelma. Toiminnallisen opinnäytetyön suunnittelu alkaa määrittelemällä tavoitteet, suunnittelemalla toteutus, valitsemalla kehittämistyön menetelmä, aikatauluttamalla eri vaiheet sekä suunnittelemalla työn ja tuotoksen arviointia (Kostamo ym., 2022, s. 15).

Opinnäytetyösuunnitelmaan koottiin keskeisiä käsitteitä, aiempia tutkimuksia aiheesta sekä työn toteutuksen ja aikataulun suunnitelma. Lisäksi opinnäytetyötä varten etsittiin paljon erilaisia lähteitä, jotta työtä varten saataisiin mahdollisimman monipuolisesti tietoa. Opinnäytetyösuunnitelmaan liitettiin myös aineistohallintasuunnitelma (Liite 1) ja tietosuojailmoitus (Liite 2). Koska työ on toiminnallinen, se tuottaa konkreettisen lopputuloksen. Myös tuotosta suunniteltiin opinnäytetyösuunnitelmaan. Tässä työssä lopputuotoksena on 3–5-vuotiaiden lasten varhaiskasvattajille suunnattu konkreettinen opas, joka antaa ideoita digityövälineiden hyödyntämiseen yhdessä lasten kanssa.

8.2 Digityövälineiden käytön kartoitus kyselyn avulla

Jotta opinnäytetyön tuotoksena syntyvästä oppaasta saatiin yhteistyöpäiväkodin kasvattajien tarpeisiin vastaava, päiväkodin kasvattajilta kerättiin tietoa digityövälineiden käytöstä kyselyn avulla. Ennen kyselyn lähettämistä laadittiin saatekirje (Liite 3), joka liitettiin kyselyyn. Sähköisellä kyselyllä (Liite 4) selvitettiin, millaisia digityövälineitä 3–5-vuotiaiden lasten varhaiskasvattajilla on jo käytössä ja miten he toteuttavat digi- ja mediakasvatusta. Lisäksi kyselyllä kartoitettiin digivälineiden käyttöön liittyviä kehitystarpeita. Kyselyyn vastattiin nimettömästi ja vastaaminen oli vapaaehtoista.

Kyselyn kysymykset valittiin niin, että vastauksista olisi mahdollisimman paljon hyötyä opinnäytetyön tuotoksen kokoamisessa. Kyselyssä oli ensimmäisenä yksi valmiit vastausvaihtoehdot sisältävä kysymys, jossa selvitettiin, kuinka usein kasvattajat käyttävät digitaalisia välineitä työssään lasten kanssa. Loput kysymykset olivat avoimia, jotta

kyselyllä saatiin riittävän laajasti kartoitettua kasvattajien omia näkemyksiä ja kokemuksia. Avoimissa kysymyksissä kysyttiin, mitä digityövälineitä sekä niihin liittyviä sovelluksia ja verkkosivuja kasvattajat käyttävät lasten kanssa ja millä muilla tavoilla he toteuttavat digi- ja mediakasvatusta. Lisäksi selvitettiin, millaisia hyötyjä ja haasteita digivälineet tuovat varhaiskasvatukseen. Lopuksi kysyttiin, millaista kehitystä kasvattajat toivovat digityövälineiden käyttöön varhaiskasvatuksessa.

8.3 Kyselyn tulokset

Kysely lähetettiin yhdeksälle Messukylän päiväkodin varhaiskasvattajalle, ja lopulta siihen vastasi neljä kasvattajaa. Kyselyn tuloksista selviää, että osa varhaiskasvattajista hyödyntää digivälineitä toiminnassa lasten kanssa viikoittain, mutta osa taas harvemmin kuin kerran kuukaudessa. Opinnäytetyön tuotoksesta pyrittiin tekemään sellainen, että se rohkaisee kasvattajia hyödyntämään digitaalisia välineitä useammin ja monipuolisemmin. Vastausten mukaan kasvattajien eniten käyttämät digitaaliset laitteet lasten kanssa ovat älytaulu ja tabletti, joten oppaaseen koottiin niiden hyödyntämiseen liittyviä vinkkejä. Näin jo valmiiksi tuttuja välineitä voidaan käyttää entistä monipuolisemmin.

Kyselyn tulosten mukaan varhaiskasvattajat käyttävät digityövälineitä lasten kanssa opetuksessa, toiminnan dokumentoinnissa sekä arjen apuvälineenä. Vastausten mukaan digitaaliset välineet ovat olennainen osa lasten mediakasvatusta, ja lisäksi mediakasvatusta toteutetaan esimerkiksi keskustelemalla mediasta ja sen todenmukaisuudesta. Digivälineiden käytön hyötyinä varhaiskasvatuksessa mainittiin muun muassa opetuskäyttö, tuki musiikkikasvatuksessa sekä helppo ja nopea tiedonhaku. Haasteina esiin nostettiin laitteiden aiheuttama riippuvuus, kaikkien lasten ikä- ja kehitystason huomioiminen sekä sopivan ruutuajan määrittäminen. Tämän opinnäytetyön tuotokseen on koottu erityisesti opetuskäyttöön sopivia verkkosivustoja ja sovelluksia, joita käyttämällä voidaan edistää digivälineiden käytön tuomia hyötyjä.

Suuri osa vastaajista toivoo, että digivälineitä käytettäisiin muun toiminnan ja oppimisen tukena, eikä välttämättä erillisenä toimintana. Opinnäytetyön tuotoksessa huomioitiin varhaiskasvattajien ilmaiset toiveet. Kasvattajien näkemysten pohjalta alettiin kokoamaan heidän tarpeisiinsa sopivaa opasta digityövälineiden hyödyntämiseen lasten kanssa. Oppaaseen pyrittiin lisäämään vinkkejä uusista sovelluksista ja verkkosivustoista, joita kasvattajilla ei kyselyn vastausten perusteella ole välttämättä vielä käytössä.

9 Käytännön oppaan suunnittelu ja toteutus

Toiminnallisessa opinnäytetyössä kehittämisen tavoitteena on ammatillinen tuotos, joka voi esimerkiksi helpottaa toimintaympäristön arjen käytäntöjä (Kostamo ym., 2022, s. 11). Tämän opinnäytetyön lopputuotoksena syntyi Digityövälineiden hyödyntäminen 3–5-vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksessa -opas (Liite 5), johon on koottu käytännön vinkkejä digivälineiden hyödyntämiseen 3–5-vuotiaiden lasten kanssa. Sähköisessä oppaassa esitellään erilaisia maksuttomia sovelluksia ja verkkosivustoja, joita voi hyödyntää varhaiskasvatuksen toiminnassa. Oppaasta löytyy linkkejä ja sovellusten nimiä sekä lyhyt kuvaus niiden sisällöstä. Suurin osa sovelluksista ja peleistä sisältää itsessään ohjeet sen käyttöön, ja jos sovellukseen on saatavilla erillinen ohje, on siihenkin laitettu linkki. Oppaassa on monipuolisesti erilaisiin tilanteisiin ja toimintaan sopivia vinkkejä.

Tuotosta varten etsittiin tietoa käytännön menetelmistä, sovelluksista ja verkkosivustoista koko opinnäytetyöprosessin ajan. Suunnitteluvaiheessa tilaajan kanssa sovittiin, että oppaaseen kootaan digivälineiden käytäntöjä eri oppimisen alueisiin liittyen. Digityövälineitä voidaan käyttää avuksi kaikkiin oppimisen alueisiin tutustuttaessa. Oppaasta tuli lopulta selkeä kokonaisuus, kun erilaisia sovelluksia ja sivustoja on ryhmitelty oppimisen alueiden mukaan. Näin varhaiskasvattajat voivat helposti etsiä oppaasta ideoita digityövälineiden hyödyntämiseen tietyssä toiminnassa.

Oppaan sisältö koottiin vastaamaan tilaajapäiväkodin kasvattajien tarpeita, joita selvitettiin kyselyllä. Kaikki oppaaseen kootut sovellukset ja sivustot on testattu opinnäytetyön tekijän toimesta ja niiden on arvioitu sopivan 3–5-vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksessa käytettäväksi. Viimeistelyvaiheessa oppaasta löytyvien linkkien toimivuus testattiin ja sovellusten saatavuus tarkistettiin. Näin varmistettiin, että tiedot ovat ajan tasalla. Tuotoksesta tehtiin visuaalisesti miellyttävän näköinen, jotta sitä on mukava hyödyntää. Värimaailmasta tehtiin rauhallinen ja tekstistä mahdollisimman selkeä. Osalle oppaan sivuista lisättiin pieniä kuvia, jotka sopivat sivun aiheeseen. Oppaassa on myös sisällysluettelo ja sivunumerointi, jotta siitä löytää etsimänsä helposti. Opas on sähköisessä muodossa, jotta se on helposti saatavilla ja jaettavissa.

Oppaaseen on koottu jokaiseen oppimisen alueeseen liittyen sekä verkkosivustoja älytaululla hyödynnettäväksi että sovelluksia tabletilla käytettäväksi. Oppaan sisältöä kuvataan aluksi alkusanoilla ja aiheeseen johdatellaan esittelemällä lyhyesti digivälineiden käytön hyötyjä varhaiskasvatuksen toiminnassa. Opinnäytetyön tuotoksen tarkoituksena on antaa kasvattajille konkreettisia ideoita digivälineiden hyödyntämiseen. Oppaan avulla

pyritään kannustamaan kasvattajia digityövälineiden hyödyntämiseen ja helpottamaan niiden ottamista mukaan varhaiskasvatuksen arkeen ja toimintaan.

10 Opinnäytetyön eettisyys, kestävyys ja vastuullisuus

Tutkimusta tehtäessä tutkijan täytyy tietää, millaista tutkimusta hän on tekemässä, perustella tekemiään valintoja ja arvioida tutkimuksensa eettisiä näkökulmia. Jotta tutkimus tapahtuu eettisesti, tulee sitä tehdessä huomioida tutkittavan itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen, vahingoittamisen välttäminen sekä yksityisyys ja tietosuojat. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta, 2019, s. 7) Koko opinnäytetyöprosessin ajan on kiinnitetty huomiota eettisiin periaatteisiin ja kaikissa valinnoissa on pohdittu varhaiskasvattajien sekä tilaajan etua.

Opinnäytetyön tuotosta varten kerättiin kasvattajilta aineistoa anonyymillä kyselyllä, joka toteutettiin tutkimuseettisiä periaatteita noudattaen, eikä siinä kerätty vastaajilta tietoja, joista he olisivat suoraan tunnistettavissa. Ennen kyselyn lähettämistä laadittiin aineistonhallintasuunnitelma, johon suunniteltiin, miten aineistoa käsitellään ja säilytetään. Kyselyn mukana lähetettiin vastaajille saatekirje, jossa kerrottiin opinnäytetyön tarkoituksesta, tiedon keräämisestä ja kyselyyn osallistumisen vapaaehtoisuudesta. Kyselyyn liitettiin myös tietosuojailmoitus, jotta vastaajat tietävät, miten heidän vastauksiaan käsitellään. Tietosuojailmoitus oli tarpeen, sillä kyselyssä oli avoimia kysymyksiä, joihin vastaajat saattavat kirjoittaa tietoja, joista heidät voi tunnistaa. Kyselyyn vastaaminen oli täysin vapaaehtoista ja suostumus siihen kysyttiin kyselylomakkeessa heti ensimmäisenä. Varsinaisiin kysymyksiin ei päässyt vastaamaan, ellei antanut suostumustaan.

Koko opinnäytetyöprosessin ajan tilaajaa sekä tutkimuksen osallistujia informoitiin tarvittavalla tavalla. Opinnäytetyötä varten on myös perehdytty monipuolisesti erilaisiin lähteisiin, jotta saatiin luotettavaa ja vakuuttavaa tietoa. Työssä on käytetty paljon erilaista lähdekirjallisuutta sekä tutustuttu useisiin samoja aiheita käsitteleviin teoksiin ja julkaisuihin. Tietoperustaa varten on pyritty valitsemaan mahdollisimman ajantasaista ja luotettavaa tietoa. Asianmukaisiin lähdeviittauksiin on kiinnitetty erityistä huomiota.

Kaikessa varhaiskasvatuksen toiminnassa huomioidaan ekologisesti, sosiaalisesti, kulttuurisesti ja taloudellisesti kestävä elämäntapa (Opetushallitus, 2022, s. 35). Kestävään elämäntapaan liittyviä taitoja voidaan lasten kanssa harjoitella myös digityövälineiden

avulla, ja opinnäytetyön tuotos voi toimia tässä apuna. Esimerkiksi kulttuurista ja ekologista kestävyyttä voidaan opetella erilaisten digitaalisten sovellusten tai pelien kautta, joita on koottu opinnäytetyön tuotokseen.

Vastuullisuus on lasten kanssa työskennellessä tärkeää niin digitaalisissa kuin muissakin oppimisympäristöissä. Varhaiskasvatuksessa keskustellaan yhdessä lasten kanssa turvallisesta mediankäytöstä sekä ikärajoista lapsentasoisesti. (Liedon kunta, n.d.) Henkilöstön tulee pitää huolta tietosuojasta ja tietoturvasta, lasten yksityisyydensuojasta sekä siitä, että digitaalinen sisältö sopii lasten ikä- ja kehitystasoon (Opetushallitus, n.d.). Opinnäytetyön tuotos on toteutettu nämä vastuullisuuteen liittyvät näkökulmat huomioiden. Oppaan sisällöt sopivat 3–5-vuotiaiden lasten varhaiskasvatukseen ja innostavat lapsia tutkimaan sekä kokeilemaan omia ratkaisuja. Digitaalisuutta ja lasten omia ratkaisuja pohditaan yhdessä lasten kanssa keskustellen (Turja, 2017, s. 200).

11 Johtopäätökset

Opinnäytetyön johtopäätöksenä voidaan todeta, että erilaisia digityövälineitä voidaan hyödyntää 3–5-vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksessa monipuolisesti. Digivälineiden avulla voidaan tarjota lapsille uudenlaisia oppimisen, ilmaisun ja tuottamisen mahdollisuuksia. Sovellukset ja pelit voivat toimia oppimisen tai leikin tukena, ja samalla tutustutaan käytettäviin laitteisiin ja niiden käsittelyyn. Lapsiryhmälle voidaan järjestää digivälineiden käytölle oma ohjattu toimintahetki, mutta digitaaliset välineet voivat olla myös vain yksi osa toimintaa. Niitä voi ottaa osaksi arkista toimintaa, kuten liikunta- tai taidehetkiä. Näille hetkille asetetut tavoitteet voivat liittyä arkiseen toimintaan, mutta tavoitteena voi yhtä hyvin olla myös se, että lapsi oppii toimintahetkellä käyttämään digivälinettä tai uutta toimintamenetelmää. Digityövälineet toimivat siis sekä oppimisen kohteena että välineenä (Hallman, 2022, s. 40). Opinnäytetyön tuotoksessa on vinkkejä sekä sellaisista verkkosivuista ja sovelluksista, joita voi ottaa osaksi muuta toimintaa, että sellaisista, joiden parissa voi pitää erillisen toimintahetken.

Tutkimusten mukaan nuorempi sukupolvi hallitsee usein digityövälineiden käytön iäkkäämpiä paremmin (Koivula & Mustola, 2017, s. 46). Opinnäytetyön tuotoksena syntyneen oppaan avulla näitä eri sukupolvien välisiä eroja on mahdollista vähentää, sillä opas antaa valmiita ideoita digivälineiden hyödyntämiseen. Oppaaseen koottiin selkeitä ja helppokäyttöisiä sovelluksia ja sivustoja, jotka eivät vaadi kasvattajalta erityistä digitaalista osaamista. Näin oppaan sisältöjä pystyy hyödyntämään mahdollisimman moni, ja opasta

voivat käyttää kaikki kasvattajat iästä ja taidoista riippumatta. Oppaan avulla rohkaistaan ja kannustetaan niin nuorempia kuin iäkkäämpiäkin varhaiskasvattajia hyödyntämään digityövälineitä yhdessä lasten kanssa.

Minna Hallman (2022, ss. 37–38, s. 53) selvitti pro gradu -tutkielmassaan tieto- ja viestintäteknologian pedagogisen käytön hyötyjä. Tutkimuksen tulosten mukaan digitaaliset välineet toimivat oppimisen välineenä eri oppimisen alueilla ja niitä yhdistellen. Oppimisen alueisiin liittyviä taitoja voidaan käytännössä kehittää esimerkiksi pelaamalla oppimisleikkejä tai käyttämällä sovelluksia jonkin valmiin sisällön kuunteluun tai katseluun lasten kanssa. Hallmanin mukaan digivälineiden hyödyntäminen oppimisen alueilla mahdollistaa myös laaja-alaisen osaamisen kehittymisen. Lapset voivat itse ja yhdessä toisten lasten kanssa tehdä ja kokeilla erilaisia sisältöjä, mikä tukee luovan ajattelun ja yhdessä toimimisen kehittymistä.

Digityövälineiden avulla voidaan vahvistaa kaikkia oppimisen alueita. Lasten kielen kehitystä varhaiskasvatukseen arjessa voidaan tukea esimerkiksi digikirjojen avulla ja kirjainten harjoitteluun tarkoitetuilla sovelluksilla. Musiikkikasvatuksessa digivälineet ovat suuri tuki, ja kuvallisessa ilmaisussa voidaan käyttää hyödyksi erilaisia piirustusohjelmia. Yhteisö- ja katsomuskasvatusta voidaan tukea, kun digitaaliset välineet mahdollistavat virtuaalivierailut esimerkiksi museoihin ja eri uskontoihin liittyviin paikkoihin. Lisäksi lapsille on kehitetty paljon erilaisia oppimisleikkejä, joilla voidaan vahvistaa muun muassa niin matemaattista ajattelua ja ympäristökasvatusta kuin arjen taitojakin. Oppimissovellukset voivat parhaimmillaan nostaa oppimisen uudelle tasolle (Häkkinen, 2019, s. 91). Digityövälineet voivat olla myös osa vapaata leikkiä. Koivulan ja Mustolan (2017, s. 47) mukaan digitaalinen ympäristö toimii monin tavoin yhteisen leikin ja lasten keskinäisten sosiaalisten suhteiden rakentumisen välineenä.

12 Pohdinta

Opinnäytetyöni toteutus on mielestäni onnistunut ja työlle asetetut tavoitteet on saavutettu. Opinnäytetyöstä syntyi työn tilaajalle eli Messukylän päiväkodille opas, joka kannustaa 3–5-vuotiaiden lasten varhaiskasvattajia hyödyntämään digitaalisia välineitä entistä monipuolisemmin tukien lasten oppimista, osallisuutta ja luovuutta. Helppokäyttöinen ja selkeä opas helpottaa digivälineiden käyttöön ottamista varhaiskasvatusryhmissä, sillä se sisältää konkreettisia ideoita. Opas parantaa näin päiväkodin kasvattajien arkea ja sujuvoittaa varhaiskasvatuksen toimintaa.

Opinnäytetyöprosessi kokonaisuudessaan on ollut mielenkiintoinen sekä edennyt sujuvasti ja aikataulun mukaan. Haastavinta minulle oli alkuun pääseminen, sillä opinnäytetyöprosessi ei ollut minulle tuttu enkä tiennyt mistä aloittaa. Aiheen valinnan jälkeen prosessi kuitenkin käynnistyi laajalla aiheeseen perehtymisellä, jonka jälkeen sainkin uutta motivaatiota tekemiseen ja prosessi alkoi edetä. Huomasin työn edetessä, että kiinnostuin opinnäytetyöni aiheesta koko ajan enemmän. Opin, millainen rooli digitaalisuudella on varhaiskasvatuksessa. Lisäksi opin, miten monipuolisesti digityövälineitä voidaan käyttää hyödyksi varhaiskasvatuksen pedagogisessa toiminnassa. Sain opinnäytetyöprosessin aikana myös uudenlaista arvokasta kokemusta projektinhallinnasta ja itsenäisestä työskentelystä. Tietoperustaan perehtyessä ja työtä kirjoittaessa olen syventänyt tietämystäni ja osaamistani myös varhaiskasvatuksesta ja siihen liittyvistä käytänteistä yleisesti.

Opinnäytetyön prosessi on merkittävä myös ammatillisen kasvun kannalta. Prosessin aikana tietämykseni opinnäytetyön aiheesta kasvoi, ja uskon, että siitä on hyötyä tulevassa työelämässä. Pystyn myös jakamaan omaa osaamistani työelämässä muille varhaiskasvattajille. Työn tuotoksen kokoaminen kannusti myös minua itseäni ottamaan digivälineitä mukaan varhaiskasvatuksen toimintaan, kun siihen on oppaassa valmiita ideoita ja käytäntöjä. Aion itsekkin hyödyntää opinnäytetyön tuotosta tulevassa työssäni varhaiskasvatuksen sosionomina.

Lopputuotoksena syntyneeseen oppaaseen sain mielestäni koottua monipuolisesti erilaisia ideoita digivälineiden hyödyntämiseen varhaiskasvatuksessa. Olen erityisen tyytyväinen oppaan ulkoasuun ja uskon, että vetoava ulkoasu tekee oppaan käyttämisestä mukavampaa. Pystyin paremmin kokoamaan opinnäytetyön tuotokseen juuri tilaajapäiväkodille sopivia käytäntöjä, kun kasvattajien näkemyksiä oli ensin selvitetty kyselyllä. Kyselyn toteutus onnistui, vaikka sainkin siihen vain neljä vastausta. Kyselyn pienestä vastaajamäärästä huolimatta sain hyödyllisiä näkökulmia, joita hyödynsin oppaan laatimisessa. Opinnäytetyötä varten tekemäni valinnat ja toteutukseen liittyvät menetelmät osoittautuivat siis työhöni sopiviksi.

Opinnäytetyöni voisi toimia pohjana monipuoliselle kehittämistyölle tai jatkotutkimukselle. Työn tuotoksena syntyneitä opasta voitaisiin hyödyntää jatkotutkimuksessa ja kartoittaa, miten oppaan käyttö vaikuttaa varhaiskasvattajien arkeen ja lasten oppimiskokemuksiin. Tätä olisi mahdollista tutkia myös vain jonkin tietyn oppimisen alueen kannalta. Jatkossa voitaisiin tutkia esimerkiksi, mikä on digivälineiden rooli lasten matemaattisten taitojen kehittämisessä. Aihetta voisi myös tutkia lasten näkökulmasta ja selvittää, miten 3–5-

vuotiaat lapset itse kokevat digityövälineiden käytön. Lasten näkökulmasta olisi mielenkiintoista selvittää, mitkä digityövälineet tai sovellukset innostavat lapsia eniten ja miksi.

Työskentely Messukylän päiväkodin kanssa opetti minulle yhteistyön merkityksen, sillä tilaajan tarpeiden huomioiminen auttoi tekemään työstä käytännönläheisen ja kohderyhmälle sopivan. Viimeistelyvaiheessa esittelin opinnäytetyön ja sen tuotoksen tilaajapäiväkodin henkilökunnalle suullisesti. Pyysin oppaan kohderyhmältä eli 3–5-vuotiaiden ryhmissä toimivilta varhaiskasvattajilta palautetta opinnäytetyöni tuotoksesta. Kasvattajat kehuivat erityisesti oppaan selkeyttä ja ulkoasua. He kertoivat, että tulevat todennäköisesti hyödyntämään opasta työssään. Kohderyhmän tai tilaajan edustajan mielestä oppaassa ei ollut mitään kehitettävää tai muokattavaa, joten opinnäytetyön esittelyn jälkeen opas jaettiin pdf-muodossa tilaajapäiväkodille ja kasvattajat saivat valmiin sähköisen oppaan heti käyttöönsä. Käytännönläheinen opas rohkaisee varhaiskasvattajia monipuoliseen digivälineiden käyttöön työssään. Opas helpottaa digityövälineiden käyttöä varhaiskasvatuksen arjessa sekä edistää osaltaan lasten monipuolista leikkiä, luovuutta ja oppimista.

Lähteet

- Grönholm, P. (2018). Mediakasvatusta ja moninaisuutta. Teoksessa M. Puska (toim.), *Mediametkaa! Osa 10 – Mediakasvatuksen parhaat käytännöt* (ss. 42–47). PS-kustannus.
- Hallman, M. (2022). *Tieto- ja viestintäteknologian pedagoginen käyttö varhaiskasvatuksen opettajan silmin* [pro gradu -tutkielma, Tampereen yliopisto]. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:tuni-202204203313>
- Hietaranta, V. (2017). *Tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntävä varhaiskasvatus*. VK Koulutuspalvelut.
- Häkkinen, P. (2019). Älylaitteet oppimisen välineenä: Teknologia voi tukea ajattelun kehittymistä ja vuorovaikutusta. Teoksessa S. Kosola, M. Moisala & P. Ruokoniemi (toim.), *Lapset, nuoret ja älylaitteet – Taiten tasapainoon*. (ss. 91–102). Kustannus Oy Duodecim.
- Irisvik, S. & Utriainen, J. (2017). *Kuinka kasvattaa diginatiivi*. Kustantamo S&S.
- Koivula, M. & Mustola, M. (2017). Varhaiskasvatuksen digiloikka ja muuttuva sukupolvijärjestys? Jännitteitä lastentarhanopettajien ja lasten kohtaamisissa digitaalisen teknologian äärellä. *Kasvatus & Aika*, 11(3), 37–50. <https://journal.fi/kasvatusaika/article/view/68722>
- Korpela, E. (29.8.2018). *Päiväkodin lapset ottavat älylaitteella lääkärileikin röntgenkuvia ja leikkivät lelupiilosta – Koukuttavuus huolettaa kehitysneuropsykologian dosenttia*. Yle. <https://yle.fi/a/3-10373488>
- Kostamo, P., Airaksinen, T. & Viikka, H. (2022). *Kirjoita itsesi asiantuntijaksi – opas toiminnalliseen oppinäytetyöhön*. Art House Oy.
- Liedon kunta. (n.d.). *Vastuullisuus ja turvallisuus varhaiskasvatuksessa*. https://digilieto.fi/?page_id=6458
- Mannerheimin Lastensuojeluliitto. (2018). *Mediatehtäviä varhaiskasvatukseen*. https://cdn.mll.fi/prod/2018/01/22105733/MLL_Mediatehtavia_varhaiskasvatukseen_www.pdf
- Marttinen, R. (2022). *Digivälineet osallisuuden, opiskelun, työn ja arjen tukena*. Mediataito 2022. <https://mediataitoviikko.fi/digivälineet-osallisuuden-opiskelun-tyon-ja-arjen-tukena/>
- Mertala, P. (2021). *Monilukutaito varhaiskasvatuksessa – abstrakti käsite ja konkreettista kasvatusta*. Varhaiskasvatuksen Opettajien Liitto VOL. https://www.vol.fi/uploads/2021/03/56e0d726-monilukutaidon-aika_low-tutkittu-tieto-tunnuksella.pdf
- Mertala, P. & Salomaa, S. (2016). Kasvatuskeskeinen näkökulma varhaisvuosien mediakasvatukseen. Teoksessa L. Pekkala, S. Salomaa & S. Spišák (toim.), *Monimuotoinen mediakasvatus* (ss. 154–184). Kansallisen audiovisuaalisen instituutin julkaisu 1/2016. https://www.mediataitokoulu.fi/monimuotoinen_mediakasvatus.pdf
- Opetushallitus. (2022). *Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022*. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet_2022_1.pdf

- Opetushallitus. (n.d.). *Digitaalisen osaamisen kuvaukset – Vastuullisuus ja turvallisuus*.
<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/digiosaaminen/8706410/osaamiskokonaisuuspaaalue/8709072>
- Pääjoki, T. (2017). Lasten taiteellinen toimijuus. Teoksessa E. Hujala & L. Turja (toim.), *Varhaiskasvatuksen käsikirja* (ss. 109–120). PS-kustannus.
- Pönkkö, A. & Sääksmäki, A. (2017). Liikkuva lapsi. Teoksessa E. Hujala & L. Turja (toim.), *Varhaiskasvatuksen käsikirja* (ss. 136–149). PS-kustannus.
- Salomaa, S. (2024). Kohti tietoisempaa ja tavoitteellisempaa mediakasvatusta: Mediakasvatus osana varhaiskasvatuksen opettajien työtä ja koulutusta. *Kasvatus & Aika*, 18(1), 50–56.
<https://doi.org/10.33350/ka.141130>
- Salomaa, S. & Palsa, L. (2019). *Medialukutaito Suomessa. Kansalliset mediakasvatuslinjaukset*. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2019:37.
<https://medialukutaitosuomessa.fi/mediakasvatuslinjaukset.pdf>
- Sarén, S. (2019). *Tiede- ja teknologiapedagogiikkaa varhaiskasvatuksessa*. Otava.
- Sintonen, S. (2018). Lintu lensi oksalle, lauloi niitä näitä. Monilukutaito mediakasvatuksessa. Teoksessa M. Puska (toim.), *Mediametkaa! Osa 10 – Mediakasvatuksen parhaat käytännöt* (ss. 12–19). PS-kustannus.
- Tampereen kaupunki. (2022). *Tampereen kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma*.
https://www.tampere.fi/sites/default/files/2022-10/Tampere_varhaiskasvatussuunnitelma_2022_www.pdf
- Tampereen kaupunki. (2023). *Digitaalinen osaaminen varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa - infopaketti koteihin*. https://www.tampere.fi/sites/default/files/2023-09/digitaalinen_osaaminen_varhaiskasvatuksessa_ja_esiopetuksessa_-_info_koteihin_valmis_0.pdf
- Tampereen kaupunki. (n.d.). *Tabletti, tietokone ja älytaulu*.
<https://opi.tampere.fi/digi/hanavakajaesiopetus/etusivu/materiaalipankki/tietokonealytaulu/>
- Turja, L. & Vuorisalo, M. (2022). Lasten oikeudet, toimijuus ja osallisuus oppimisessa. Teoksessa P. Eerola-Pennanen, M. Koivula & A. Siippainen (toim.), *Valloittava varhaiskasvatus* (ss. 36–55). Vastapaino.
- Turja, L. (2017). Teknologiasvatus varhaisvuosina. Teoksessa E. Hujala & L. Turja (toim.), *Varhaiskasvatuksen käsikirja* (ss. 196–209). PS-kustannus.
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta. (2019). *Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi Suomessa. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohje 3/2019*. https://tenk.fi/sites/tenk.fi/files/Ihmistieteiden_eettisen_ennakoarvioinnin_ohje_2019.pdf
- Varhaiskasvatuslaki 540/2018. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180540>

Varis, T. (2010). Understanding media literacy. Teoksessa U. Carlsson (toim.), *Children and Youth in the Digital Media Culture from a Nordic Horizon* (ss. 75–85). The International Clearinghouse on Children, Youth and Media.

Vilkkä, H. (2021). *Tutki ja kehitä*. PS-kustannus.

Liite 1. Aineistohallintasuunnitelma

OPINNÄYTETYÖN AINEISTONHALLINTASUUNNITELMA

Opinnäytetyön nimi: Digityövälineiden hyödyntäminen 3–5-vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksessa: Käytännön opas varhaiskasvattajille

Opinnäytetyön tekijä: Anna Öljymäki

1 Tutkimusaineiston tallennus ja säilytys

Opinnäytetyötä varten kerätään aineistoa varhaiskasvattajilta sähköisen Webropol-kyselyn avulla. Kyselyyn vastataan nimettömästi ja se sisältää sekä strukturoituja että avoimia kysymyksiä. Tutkimusaineisto on tekstimuodossa, ja se tallennetaan ja säilytetään opinnäytetyön tekijän henkilökohtaisella tietokoneella. Aineisto varmuuskopioidaan ulkoiselle kovalevyllä. Aineisto on salasanojen takana ja sitä pääsee käsittelemään vain opinnäytetyön tekijä. Aineistoa ei tulla sellaisenaan julkaisemaan missään.

2 Henkilötietojen ja arkaluonteisten tietojen käsittely

Kyselyssä ei kerätä vastaajilta henkilötietoja tai arkaluonteisia tietoja. Koska kyselyssä on avoimia kysymyksiä, vastaukset saattavat kuitenkin sisältää luottamuksellista tai salassa pidettävää tietoa. Tietojen käsittely perustuu vastaajille lähetettävään tietosuojailmoitukseen, joka on myös opinnäytetyön liitteenä.

3 Opinnäytetyöaineiston omistajuus

Kerätyn aineiston ja tulokset omistaa opinnäytetyön tekijä.

4 Opinnäytetyöaineiston jatkokäyttö työn valmistumisen jälkeen

Opinnäytetyössä kerättyä aineistoa käytetään vain tässä opinnäytetyössä. Tutkimusaineistoa ei jatkokäytetä opinnäytetyön valmistuttua. Aineisto säilytetään tietoturvallisesti vuoden ajan opinnäytetyön hyväksymispäivästä, jotta opinnäytetyön tulokset voidaan tarvittaessa varmistaa. Tämän jälkeen aineisto hävitetään tietoturvallisesti.

Liite 2. Tietosuojailmoitus

Tietosuojailmoitus Digityövälineiden hyödyntäminen 3–5-vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksessa: Käytännön opas varhaiskasvattajille

Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

Opinnäytetyötä varten kerätään aineistoa sähköisellä kyselylomakkeella, johon vastataan nimettömästi. Kyselyssä ei kerätä henkilötietoja, mutta koska se sisältää avoimia kysymyksiä, vastauksissa saattaa ilmetä luottamuksellisia tietoja. Kerätty aineisto säilytetään tietoturvallisesti opinnäytetyön tekijän henkilökohtaisella tietokoneella ja varmuuskopioidaan ulkoiselle kovalevyllä. Aineistoa ei tulla julkaisemaan missään ja opinnäytetyössä ei käsitellä vastauksia niin, että vastaaja olisi tunnistettavissa. Opinnäytetyön tilaajana toimii Messukylän päiväkotinä. Aineistoa pääsee käsittelemään vain opinnäytetyön tekijä.

Tutkimuksen kesto: 1.8.2024-31.12.2024

Kyseessä on kertatutkimus.

Yhteyshenkilö tutkimusta koskevissa asioissa

Anna Öljymäki

puh. xxx xxxxxxx

xxxxxxxxxx@student.hamk.fi

Tutkimuksen suorittajat

Anna Öljymäki

Käsittelyn oikeusperuste

Henkilötietojen käsittely perustuu kyselyyn vastanneiden antamaan suostumukseen. Suostumus kysytään ennen siirtymistä varsinaiseen kyselyyn. Rekisteröidyllä on oikeus

peruuttaa suostumus milloin tahansa. Kyselyyn osallistuminen on vapaaehtoista ja siihen vastataan nimettömästi.

Henkilötietosisältö ja säilytysajat

Tutkimuksessa ei kerätä henkilötietoja.

Tutkimuksen jälkeen:

Tutkimusaineisto hävitetään [x] 1 vuosi opinnäytetyön hyväksymisen jälkeen.

Tutkimusaineisto arkistoidaan ilman tunnistetietoja []

Tutkimusaineisto arkistoidaan tunnistetietojen kanssa []

Tutkimusaineisto avataan []

Rekisteröidyt

Rekisteröityinä ovat varhaiskasvattajat, jotka vastaavat kyselyyn.

Rekisterin tietolähteet

Tutkimukseen osallistuvien yhteystiedot on saatu opinnäytetyön tilaajan kautta.

Henkilötietojen vastaanottajat

Henkilötietoja ei kerätä. Opinnäytetyön aineistoa ei luovuteta muille kuin opinnäytetyön tekijälle.

Rekisterin suojauksen periaatteet

A Manuaalinen aineisto

Ei ole.

B Sähköinen aineisto

Kyselyn tuottama tekstimuotoinen aineisto säilytetään tietoturvallisesti opinnäytetyön tekijän henkilökohtaisella tietokoneella. Aineiston analysointivaiheessa aineistosta poistetaan mahdolliset tunnistetiedot. Aineistoa käsittelee vain opinnäytetyön tekijä. Tietojen lainmukainen käsittely varmistetaan tietojen luokittelulla ja tietoaineistojen käsittelysääntöjen mukaisella toimintatavalla.

Rekisterinpitäjä

Anna Öljymäki

puh. xxx xxxxxxxx

xxxxxxxxxx@student.hamk.fi

Tietosuojavastaava

Opinnäytetyöllä ei ole tietosuojavastaavaa.

Automaattinen päätöksenteko

Rekisterissä ei tehdä automaattista päätöksentekoa.

Tietojen siirto EU:n tai ETA:n ulkopuolelle

Tietoja ei siirretä EU:n tai ETA:n ulkopuolelle.

Rekisteröidyn oikeudet ja niiden rajoittaminen

EU:n yleinen tietosuoja-asetus (2016/679) antaa rekisteröidylle seuraavat oikeudet:

Oikeus peruuttaa suostumuksen

Rekisteröidyllä on milloin tahansa oikeus peruuttaa suostumuksensa. Suostumuksen peruuttaminen ei vaikuta ennen suostumuksen peruuttamista suoritetun käsittelyn lainmukaisuuteen. (artikla 7)

Oikeus saada pääsy tietoihinsa

Rekisteröidyllä on oikeus saada rekisterinpitäjältä vahvistus siitä, käsitelläänkö häntä koskevia henkilötietoja. Rekisteröidyllä on oikeus saada pääsy tietoihinsa.

Tarkastusoikeudesta voidaan periä maksu tai siitä voidaan kieltäytyä, jos pyynnöt ovat ilmeisen perusteettomia tai kohtuuttomia, erityisesti jos niitä esitetään toistuvasti. (artikla 12 ja artikla 15)

Oikeus tietojen oikaisemiseen

Rekisteröidyllä on oikeus vaatia rekisterissä olevan virheellisen tiedon oikaisemista (artikla 16). Korjaamispyyntö tehdään kirjallisesti. Joissain tietojärjestelmissä henkilö pystyy myös itse korjaamaan omat tietonsa.

Oikeus tietojen poistamiseen

Rekisteröidyllä on oikeus vaatia henkilötietojensa poistamista, jos yksi seuraavista toteutuu (artikla 17):

- Henkilötietoja ei enää tarvita niihin tarkoituksiin, joita varten ne kerättiin tai joita varten niitä muutoin käsiteltiin.
- Rekisteröity peruuttaa suostumuksen, eikä käsittelyyn ole muuta laillista perustetta.
- Rekisteröity vastustaa käsittelyä eikä käsittelyyn ole olemassa perusteltua syytä (artikla 21).
- Henkilötietoja on käsitelty lainvastaisesti.
- Henkilötiedot on poistettava unionin oikeuteen tai jäsenvaltion lainsäädäntöön perustuvan rekisterinpitäjään sovellettavan lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi.

Rekisteröidyllä kuitenkin ei ole oikeutta tietojen poistamiseen tutkimuksissa, mikäli tietojen poistaminen todennäköisesti estää kyseisen käsittelyn tai vaikeuttaa sitä suuresti.

Oikeus käsittelyn rajoittamiseen

Rekisteröidyllä on oikeus käsittelyn rajoittamiseen, jos yksi seuraavista toteutuu (artikla 18):

- Rekisteröity kiistää henkilötietojen paikkansapitävyyden, jolloin käsittelyä rajoitetaan ajaksi, jonka kuluessa rekisterinpitäjä voi varmistaa niiden paikkansapitävyyden.
- Käsittely on lainvastaista ja rekisteröity vastustaa henkilötietojen poistamista ja vaatii sen sijaan niiden käytön rajoittamista.
- Rekisterinpitäjä ei enää tarvitse kyseisiä henkilötietoja käsittelyn tarkoituksiin, mutta rekisteröity tarvitsee niitä oikeudellisen vaateen laatimiseksi, esittämiseksi tai puolustamiseksi.
- Rekisteröity on vastustanut henkilötietojen käsittelyä artikla 21 kohdan nojalla odottaessa sen todentamista, syrjäyttävätkö rekisterinpitäjän oikeutetut perusteet rekisteröidyn perusteet.

Oikeus siirtää tiedot järjestelmästä toiseen

Rekisteröidyllä on oikeus saada koneluettavassa muodossa häntä koskevat henkilötiedot, jotka hän on rekisterinpitäjälle toimittanut, mikäli käsittely perustuu suostumukseen ja käsittely tapahtuu automaattisesti. (artikla 20)

Pyynnöt näiden oikeuksien käyttämiseen osoitetaan:

Anna Öljymäki

puh. xxx xxxxxxx

xxxxxxxxxx@student.hamk.fi

Oikeus tehdä valitus

Rekisteröidyllä on oikeus tehdä valitus tietosuojavaltuutetun toimistolle. Lisätietoja <https://tietosuoja.fi/>.

Liite 3. Kyselyn saatekirje

Hei Messukylän päiväkodin kasvattajat,

Olen sosionomiopiskelija Hämeen ammattikorkeakoulusta ja teen opinnäytetyötä digityövälineiden hyödyntämisestä 3–5-vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksessa. Opinnäytetyön avulla selvitetään, mitä ja miten digityökaluja voidaan hyödyntää varhaiskasvatuksen toiminnassa. Työn tarkoituksena on tuottaa opinnäytetyön tilaajalle Messukylän päiväkodille tietoa ja käytännön opas digityövälineiden käyttöön 3–5-vuotiaiden ryhmissä.

Kerään opinnäytetyötä varten aineistoa sähköisellä kyselyllä, johon toivon teidän vastaavan. Kyselyssä selvitetään digityökalujen käyttöä 3–5-vuotiaiden varhaiskasvatuksen arjessa sekä sitä, miten sitä olisi tarve kehittää. Kyselyyn vastataan nimettömästi ja sen tuottamaa aineistoa käsitellään tutkimuseettisiä periaatteita noudattaen luottamuksellisesti ja niin, ettei vastaajan henkilöllisyys käy ilmi. Tietosuojailmoitus on tämän viestin liitteenä. Kysymyksiä kyselyssä on 10 ja aikaa vastaamiseen kuluu noin 15–20 minuuttia. Olisi hienoa, jos kaikki teistä pystyisivät vastaamaan kyselyyn!

Vastaattehan kyselyyn 22.10.2024 mennessä.

Kiitos jo etukäteen ajastanne ja vastauksistanne!

Yhteistyöterveisin,

Anna Öljymäki

xxxxxxxxxx@student.hamk.fi

Liite 4. Kyselylomake

Digityövälineiden hyödyntäminen 3–5-vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksessa

 Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)

Kysely 3–5-vuotiaiden lasten varhaiskasvattajille

1. Annan suostumukseni siihen, että antamiani tietoja käytetään Hämeen ammattikorkeakoulun opinnäytetyöhön minulle saatekirjeessä ja tietosuojailmoituksessa kerrotulla tavalla. *

Kyllä

2. Kuinka usein käytät työssäsi digityövälineitä lasten kanssa?

- Päivittäin
- Viikoittain
- Muutaman kerran kuukaudessa
- Kerran kuukaudessa
- Harvemmin kuin kerran kuukaudessa
- En koskaan

3. Millaisia digitaalisia työvälineitä käytät lasten kanssa?

4. Mitä sovelluksia ja verkkosivuja käytät yhdessä lasten kanssa esim. älytaululla?

5. Mitä sovelluksia lapset käyttävät itsenäisesti esim. tabletilla?

6. Millä muilla tavoilla toteutat digi- ja mediakasvatusta varhaiskasvatuksen arjessa?

7. Mitä hyötyjä koet digivälineiden käytön lasten kanssa tuovan?

8. Mitä haasteita koet digivälineiden käytön lasten kanssa tuovan?

9. Millaisia digivälineitä toivoisit varhaiskasvatukseen lisää?

10. Millaista muuta kehitystä toivoisit digitaalisten välineiden käyttöön lasten kanssa?

Liite 5. Digityövälineiden hyödyntäminen 3–5-vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksessa -opas

Digityövälineiden hyödyntäminen 3–5- vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksessa

Käytännön opas
varhaiskasvattajille

Anna Öljymäki

Sisällys

Alkusanat.....	1
Vinkkejä digivälineiden turvalliseen käyttöön.....	2
Kielten rikas maailma.....	3
Verkkosivustoja älytaululla hyödynnettäväksi.....	4
Sovelluksia tabletille.....	6
Ilmaisun monet muodot.....	7
Verkkosivustoja älytaululla hyödynnettäväksi.....	8
Sovelluksia tabletille.....	10
Minä ja meidän yhteisömme.....	12
Verkkosivustoja älytaululla hyödynnettäväksi....	13
Sovelluksia tabletille.....	15
Tutkin ja toimin ympäristössäni.....	16
Verkkosivustoja älytaululla hyödynnettäväksi....	17
Sovelluksia tabletille.....	19
Kasvan, liikun ja kehityn.....	21
Verkkosivustoja älytaululla hyödynnettäväksi...22	
Sovelluksia tabletille.....	25
Lähteet.....	26

Alkusanat

Digitalisaation seurauksena digitaalisuus on nykyään luonnollinen osa myös lasten arkea.

Varhaiskasvatuksessa digivälineitä hyödynnetään osana toimintaa, jolloin ne toimivat apuvälineenä ja mahdollistajana muulle toiminnalle.

Tämä opas on osa Hämeen ammattikorkeakoulun toiminnallista opinnäytetyötä, jonka tavoitteena on rohkaista varhaiskasvattajia digityövälineiden käyttöön ja monipuolistaa mediakasvatusta. Oppaasta löytyy vinkkejä erilaisista verkkosivustoista ja sovelluksista varhaiskasvatuksen 3–5-vuotiaiden ryhmien toiminnassa hyödynnettäväksi.

Oppaan sisällöt on jaoteltu oppimisen alueiden mukaan, jotta oppaasta on helppo löytää tiettyyn toimintaan sopiva digitaalinen lisä. Jokaiseen oppimisen alueeseen liittyen on koottu sekä älytaulun avulla hyödynnettäviä verkkosivustoja että tabletilla käytettäviä sovelluksia.

HUOM! Jos hyperlinkki ei toimi, kopioi linkki manuaalisesti ja liitä osoitekenttään.

Mitä hyötyä digivälineistä on varhaiskasvatuksen toiminnassa?

- Lasten osallistumisen ja itseilmaisun mahdollisuuksien lisääminen
- Lasten kokemusmaailman ja kiinnostuksen kohteiden esiin nostaminen
- Vuorovaikutuksen edistäminen
- Median tuottaminen
- Helppo ja nopea tiedonhaku
- Dokumentointi esimerkiksi valokuvien avulla

Digitaalinen väline voi toimia:

- Oppimisen tukijana ja mahdollistajana
- Leikin välineenä tai innoittajana
 - Digivälineen ei ole tarkoitus korvata perinteisiä leikkejä, mutta se voi tuoda lasten puuhiin mukavaa lisää ja vaihtelua
- Kommunikoinnin apuvälineenä
- Tuen tarpeessa olevan lapsen arjen ja oppimisen apuvälineenä

Kielten rikas maailma

Kielelliset taidot
Kielelliset valmiudet
Kielellinen identiteetti

Kielten rikas maailma

Verkkosivuja älytaululla hyödynnettäväksi

Molla ABC

Kosketusnäyttöpeli kirjainten ja numeroiden piirtämisen opetteluun.

Linkki: <https://hehto.fi/molla/pelaa/>

Kuusen tarina

Kirjainten ja tavujen harjoittelua tarinan kautta.

Linkki:

<https://exercise.puro.education/puuntarina>

Heinähattu, Vilttitossu ja ärhäkkä koululainen

Videoilla viitottuja, kuvitettuja ja ääneen luettuja satuja Heinähatusta ja Vilttitossusta.

Linkki:

<https://aineisto.viittomakielinenkirjasto.fi/hhvt/>

Kielten rikas maailma

Muistipeli tukiviittomilla

Harjoitellaan tukiviittomia kuvien ja videoiden avulla. Kun viittomat ovat tuttuja, voidaan pelata muistipeliä, jossa etsitään kuvaa vastaava viittoma.

Linkki:

<https://aineisto.viittomakielinenkirjasto.fi/muistipeli/>

Muistipeli kuvilla

Harjoitellaan asioiden ja esineiden nimeämistä samalla, kun pelataan muistipeliä.

Linkki: <https://web.papunet.net/pelit/muistipelit>

Kielten rikas maailma

Sovelluksia tabletille

Molla ABC

Kosketusnäyttöpeli kirjainten ja numeroiden piirtämisen opetteluun.

Saatavilla: App Store ja Google Play Store.

Ekapeli Alku

Oppimispeli lukutaidon perusteiden harjoitteluun. Pelissä harjoitellaan kirjaimia, tavuja ja sanoja.

Saatavilla: App Store ja Google Play Store

Kultakutri ja kolme karhua

Interaktiivinen lastenkirja, jolla voi lukea tai kuunnella sadun tai äänittää sen omin sanoin.

Saatavilla: App Store

Arilyn

Älysovellus, jolla skannataan satukirjan kansi, ja sovellus lukee kirjan sadun. Sovellus toimii esim. Miina ja Manu -kirjoissa, joiden kannessa on mainittu älysatukirja.

Saatavilla: App Store ja Google Play Store

Ilmaisun monet muodot

Musiikillinen ilmaisu
Kuvallinen ilmaisu
Käsityöllinen ilmaisu
Sanallinen ilmaisu
Kehollinen ilmaisu

Ilmaisun monet muodot

Verkkosivuja älytaululla hyödynnettäväksi

Valkotaulun piirtotyökalu

Piirtotyökalulla voidaan pelata esimerkiksi arvauspeliä, jossa yksi lapsi piirtää kuvan, ja toinen arvaa, mitä se esittää.

Värityskirja

Erilaisia värityskuvia, jotka sopivat älytaulun avulla väritettäväksi.

Linkki: https://papunet.net/_pelit/varityskirja/

Piirustusohjelma

Helppokäyttöinen piirtämistyökalu.

Linkki: https://papunet.net/_pelit/piirto2/

Ilmaisun monet muodot

100 lastenlaulua

Tuttuja sekä uusia lastenlauluja kuunneltavaksi ja yhdessä laulettavaksi.

Linkki: <https://areena.yle.fi/podcastit/1-4305282>

Chrome Music Lab

Helposti saatavilla olevia työkaluja musiikkikasvatukseen. Sivustolla voi esimerkiksi soittaa virtuaalista pianoa ja tutustua rytmiin tai ääniaaltoihin.

Linkki:

<https://musiclab.chromeexperiments.com/>

Virtual Instruments

Tutustutaan erilaisiin soittimiin ja siihen, millainen ääni niistä kuuluu.

Linkki:

https://musicplayonline.com/activities/virtual_instruments/game_files/classroom_instruments/index.html

Ilmaisun monet muodot

Sovelluksia tabletille

Tabletin kameran sovellus

Valokuvaus mahdollistaa lapselle itsensä ilmaisemisen ja sitä voidaan hyödyntää monipuolisesti toiminnassa sekä sen dokumentoinnissa.

Ideoita kuvaustehtäviin: <https://pesapuu.fi/wp-content/uploads/2020/01/Pes%C3%A4puu-On-kiva-kuvata-valokuvausteht%C3%A4vi%C3%A4-lapsille-verkkoaineisto.pdf>

Tayasui Sketches

Monipuolinen sovellus piirtämiseen.

Saatavilla: App Store ja Google Play Store

Pikkuli – Värityskirja

Värityskuvia tabletilla väritettäväksi.

Saatavilla: Google Play Store (App Storessa saatavilla maksullinen versio)

Ilmaisun monet muodot

Lasten lehtikone

Helppokäyttöinen tabletilla tai tietokoneella käytettävä sivusto, jolla voi luoda lasten kanssa oman printtilehden.

Saatavilla verkkoselaimen kautta:

<https://lastenlehtikone.fi/>

Ohjevideo: <https://www.youtube.com/watch?v=S2NymDqlOlc>

PianoPlays

Virtuaalinen piano, jota voi käyttää tabletilla, mobiililaitteella tai tietokoneella.

Saatavilla verkkoselaimen kautta:

<https://pianoplays.com/>

Minä ja meidän yhteisömme

Eettinen ajattelu
Katsomuskasvatus
Lähiyhteisön menneisyys,
nykyisyys ja tulevaisuus
Mediakasvatus

Minä ja meidän yhteisömmme

Verkkosivuja älytaululla hyödynnettäväksi

Vieraile virtuaalimuseoissa

Virtuaalikiertoja, joilla tutustutaan erilaisiin museoihin.

Linkki: <https://museot.fi/vieraile-virtuaalimuseoissa>

Poliisimuseon virtuaalinäyttely

360° virtuaalikierto Poliisi paikalla! - perusnäyttelyssä.

Linkki:

<https://digimuseo.fi/nayttelyt/poliisimuseon-virtuaalinayttely/>

Minä ja meidän yhteisömmme

Lastenkirkko

Minipelien avulla lapset voivat tutustua evankelisluterilaiseen kirkkoon.

Linkki:

<https://lastenkirkko.fi/ohjelmapaikat/tutustu-kirkkoon/>

Seikkailu ortodoksisessa kirkossa

Interaktiivisen videomateriaalin kautta lapset pääsevät tutustumaan ortodoksiseseen kirkkoon.

Linkki:

<https://vimeo.com/657332961/9ac910cddf>

Linkki videomateriaalin käyttöohjeisiin:

<https://aoe.fi/#/materiaali/1840>

Moskeijaseikkailu

Interaktiivisella videomateriaalilla lapset pääsevät tutustumaan moskeijaan pienten tutkimistehtävien avulla.

Linkki:

<https://vimeo.com/657333201/8a03edb44b>

Linkki videomateriaalin käyttöohjeisiin:

<https://aoe.fi/#/materiaali/1837>

Minä ja meidän yhteisömme

Sovelluksia tabletille

Pikkuli – Turun taidemuseossa

Sovelluksessa tutustutaan taideteoksiin ja taiteilijoihin Turun taidemuseossa minipelien kautta.

Saatavilla: App Store ja Google Play Store

Pikkuli – Muistipeli

Kolme eri vaikeustasoa sisältävä sovellus muistin treenaamiseen.

Saatavilla: App Store ja Google Play Store

Undra om känslor

Tunteiden tunnistamista supersankarihahmon kanssa. Kielivaihtoehtoina suomi, ruotsi, meänkieli ja saame.

Saatavilla: App Store ja Google Play Store

Google Earth

Maailmankartan avulla voidaan tutkia lähiympäristöä tai tutustua maailmaan.

Saatavilla: App Store ja Google Play Store

Tutkin ja toimin ympäristössäni

Matemaattinen ajattelu
Ympäristökasvatus
Teknologiakasvatus

Tutkin ja toimin ympäristössäni

Verkkosivuja älytaululla hyödynnettäväksi

Sää tänään

Työkalu yhdessä lasten kanssa päivän sään ja lämpötilan tarkasteluun kuvien avulla.

Linkki:

<https://exercise.puro.education/ymparistooppi/luonto/saa>

Numeroiden piirtäminen 0–9

Kuunnellaan numerot 0-9 ja harjoitellaan niiden piirtämistä.

Linkki:

<https://exercise.puro.education/piirraluvut1>

Kuinka monta?

Numeroiden ja laskemisen harjoittelua eläinkuvien avulla.

Linkki:

<https://sisalto.oppijailo.fi/pelit/v1LZm7EFLBJJ/index.html>

Tutkin ja toimin ympäristössäni

Pupujen retki

Kierrätykseen tutustumista interaktiivisen tarinan avulla. Tarinaan sisältyy pohdintakysymyksiä ja tehtäviä, joita voi miettiä yhdessä lasten kanssa.

Linkki:

<https://exercise.puro.education/pupujenretki>

Kierrätystehtävä

Peli kierrätyksen ja jätteidenlajittelun harjoitteluun kuvien avulla.

Linkki:

https://papunet.net/_pelit/_tarinat/kuvakirja/lue/Kierr%C3%A4tysteht%C3%A4v%C3%A4

Tutkin ja toimin ympäristössäni

Sovelluksia tabletille

Palloässäät

Interaktiivinen sovellus tutustuttaa lapset toimintaan kannustavalla tavalla kansainvälisiin kestäväen kehityksen tavoitteisiin. Minipelien avulla voi harjoitella esimerkiksi ilmastotekoja ja vastuullista kuluttamista.

Saatavilla: Google Play Store

Linkki lisämateriaaliin ja ohjeisiin:

<https://polkuedu.fi/palloassat-opetusmateriaalit/>

3DBear

Sovelluksen avulla voidaan tutustua reaalikokoisiin kolmiulotteisiin eläimiin omassa ympäristössä.

Saatavilla: App Store ja Google Play Store

Puzzle Kids: Jigsaw Puzzles

Eri vaikeustasoisia palapelejä hahmottamisen harjoitteluun. Kielivaihtoehtoina suomi ja englanti.

Saatavilla: Google Play Store

Tutkin ja toimin ympäristössäni

Pikkuli – Pelasta poikaset

Pelin avulla harjoitellaan lukujen ja matematiikan perusteita hauskojen tehtävien kautta.

Saatavilla: Google Play Store

Math Kids: Math Games For Kids

Monipuolisia matemaattisia harjoituksia lapsille.

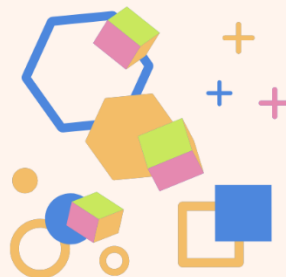
Kielivaihtoehtoina suomi ja englanti.

Saatavilla: App Store ja Google Play Store

Fingu

Laskuharjoituksia hedelmien avulla yli 4-vuotiaille.

Saatavilla: App Store

Kasvan, liikun ja kehityn

Liikkuminen
Ruokakasvatus
Terveys ja turvallisuus

Kasvan, liikun ja kehityn

Verkkosivuja älytaululla hyödynnettäväksi

Liiku kuten...

Hyrrää pyörittämällä saadaan jokin eläin tai asia, jonka liikkumistapaa lapset jäljittelevät.

Liikuntahyrrää voidaan hyödyntää liikuntahetken tukena tai omana toimintana.

Linkki:

<https://wordwall.net/resource/15281119/liiku-kuten>

Pesulle ja puhtaaksi

Hygieniataitopeli opettaa lapsille puhtaudesta huolehtimiseen liittyviä taitoja.

Linkki: <https://puhtausfi.oph.oodles.fi/>

Kielen päällä

Peli ruokasanaston harjoitteluun. Pelissä on eri vaikeustasoja ruoan ja esineiden nimeämisestä haastavampiin tehtäviin.

Linkki: <https://www.ruokatutka.fi/peli/kielen-paalla/#/>

Kasvan, liikun ja kehityn

Kodin vaaranpaikkojen metsästys

Pelin avulla tutustutaan kodin vaaranpaikkoihin.

Lapsiryhmän kanssa pohditaan pelin kautta, onko jokin vaarallista vai ei ja miksi.

Linkki: <https://www.spek.fi/kodin-vaaranpaikkojen-metsastys/story.html>

Harjoitus tekee mestarin

Liikenneturvallisuuden harjoittelua värityskuvan avulla. Tunnistetaan esimerkiksi heijastimet ja pyöräilykypärät.

Linkki:

<https://exercise.puro.education/Liikenneturva1>

Kasvan, liikun ja kehityn

Eläinlasten rauhametsä

Innostava ja seikkailullinen opetusala mielen-terveystaitojen harjoitteluun.

Opeteltavat taidot ovat arjen taidot, itsetunto ja vahvuudet, tunnetaidot, turvataidot, kaveritaidot sekä selviytymistaidot.

Linkki: https://mieli.fi/wp-content/uploads/articulate_uploads/Elainlasten_maailma_v108-220820245/story.html

Linkki ohjeisiin: https://mieli.fi/wp-content/uploads/articulate_uploads/elainlasten-rauhametsa-scorm12-CBGCOoUC/scormcontent/index.html#/

Kasvan, liikun ja kehityn

Sovelluksia tabletille

Myyrän mielikasvikset

Tietoa kasviksista sekä niihin liittyviä pelejä. Sovellus jakautuu aikuisen ohjaamaan kasviksiin tutustumiseen, kasvisten maisteluiden kirjaamiseen ja vapaasti pelattaviin minipeleihin. Saatavilla: App Store ja Google Play Store

Jungle Gym

Englanninkielinen sovellus, joka ohjaa liikkumaan tarinan mukaisesti. Saatavilla: App Store ja Google Play Store

Spin-n-Move

Englanninkielisessä sovelluksessa voi pyörittää hyrrää, joka antaa ohjeet liikkua jonkin eläimen tapaan. Saatavilla: App Store ja Google Play Store

Kids morning exercises

Helppoja jumppaohjeita lapsille animoidun hahmon näyttämänä. Saatavilla: App Store

Lähteet

Espoon suomenkielinen varhaiskasvatus. (2024). *KATSO – Katsomuskasvatus – Tehtävät & vinkit*. <https://sites.google.com/eduespoo.fi/katsomuskasvatuksentueksi/etusivu/teht%C3%A4v%C3%A4t-vinkit>

Häkkinen, P. (2019). Älylaitteet oppimisen välineinä: Teknologia voi tukea ajattelun kehittymistä ja vuorovaikutusta. Teoksessa S. Kosola, M. Moisala & P. Ruokoniemi (toim.), *Lapset, nuoret ja älylaitteet: Taiten tasapainoon* (ss. 91–102). Kustannus Oy Duodecim.

Irisvik, S. & Utriainen, J. (2017). *Kuinka kasvattaa diginatiivi*. Kustantamo S&S.

Kuurojen liitto ry. (n.d.). *Viittomakielinen kirjasto – Lapset*. <https://viittomakielinenkirjasto.fi/kategoria/lapset/>

Liikenneturva. (n.d.). *Opetusmateriaalit liikennekasvatuksen tueksi*. <https://www.liikenneturva.fi/opetusmateriaalit/>

MIELI Suomen mielenterveys ry. (2024). *Eläinlasten Rauhametsä – sähköinen opetusmateriaali varhaiskasvatukseen ja alkuopetukseen*. <https://mieli.fi/materiaalit-ja-koulutukset/materiaalit/rauhametsa/>

Opetushallitus. (2022). *Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022*. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet_2022_2.pdf

Opetushallitus. (2014). *Pesulle ja puhtaaksi -hygieniataitopeli*. <https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/pesulle-ja-puhtaaksi-hygieniataitopeli>

Louhivaara, L, Paaso, S-A. & Piironen, H. (2020). *On kiva kuvata – Valokuvaustehtäviä lapsille*. Pesäpuu ry. <https://pesapuu.fi/wp-content/uploads/2020/01/Pes%C3%A4puu-On-kiva-kuvata-valokuvausteht%C3%A4vi%C3%A4-lapsille-verkkoaineisto.pdf>

Sarén, S. (2019). *Tiede- ja teknologia-pedagogiikkaa varhaiskasvatuksessa*. Otava.

Tampereen kaupunki. (2022). *Tampereen kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma*. https://www.tampere.fi/sites/default/files/2022-10/Tampere_varhaiskasvatussuunnitelma_2022_www.pdf

Tampereen kaupunki. (2023). *Digitaalinen osaaminen varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa - infopaketti koteihin*. https://www.tampere.fi/sites/default/files/2023-09/digitaalinen_osaaminen_varhaiskasvatuksessa_ja_esiopetuksessa_-_info_koteihin_valmis_0.pdf

Ympäristökoulu Polku. (n.d.). *Palloässäät peliportaali*. <https://polkuedu.fi/palloassat-peliportaali/>